

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 14576/08 ve 25717/08

İoakim ÇALIKUŞU / TÜRKİYE

Başkan

Robert Spano,

Hâkimler

Marko Bošnjak,

Valeriu Grițco,

Ivana Jelić,

Arnfinn Bårdsen,

Saadet Yüksel,

Peeter Roosma

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü Stanley Naismith*'in katılımıyla 11 Şubat 2020 tarihinde Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (“İkinci Bölüm”), 26 Aralık 2007 ve 14 Mayıs 2008 tarihlerinde yapılan yukarıda belirtilen başvuruları dikkate alarak, gerçekleştirilen müzakerelerin ardından aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayriresmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAY VE OLGULAR

1. Başvuran İoakim Çalikuşu 1967 doğumlu bir Türk vatandaşı olup İstanbul'da ikamet etmektedir.

A. Davanın Koşulları

2. Davaya ilişkin olay ve olgular, başvuran tarafından ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir.

a) 14576/08 No.lu başvuru

3. Belirtilmeyen bir tarihte, Gökçeada adasında yapılan kadastro çalışmasının sonucunda 389 ada 664 parsel no.lu taşınmaz Hazine adına tapu siciline tescil edilmiştir.

4. Başvuran 10 Temmuz 2003 tarihinde Gökçeada Asliye Hukuk Mahkemesinde ("Asliye Hukuk Mahkemesi") dava açarak söz konusu parselin Hazineye ait tapu kaydının iptali ile taşınmazın kendi adına kaydedilmesini talep etmiştir. Başvuran talebinde, kendisine göre söz konusu parsel karşılık gelen, kırk altı taşınmazın zilyetliğini büyükanne ve büyükbabasından edindiğini ve somut davada kazandırıcı zaman aşımı koşullarının karşılandığını iddia etmiştir.

5. Asliye Hukuk Mahkemesi hâkimi yerinde keşif icra etmiş , tanıkları dinlemiş ve çok sayıda bilirkişi raporu düzenlenmesini talep etmiştir.

6. Asliye Hukuk Mahkemesi, 13 Haziran 2007 tarihinde, kısmen başvuranın lehinde bir karar vermiştir.

Bilirkişi ve tanık ifadeleri de dahil olmak üzere toplanan tüm deliller ışığında, Asliye Hukuk Mahkemesi 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 14. maddesinde öngörülen kazandırıcı zamanaşımı koşullarının, 664 sayılı parselin 200 m²'lik kısmı için karşılandığı sonucuna varmış ve ardından taşınmazın bu kısmının tapu siciline başvuranın adına kaydedilmesine karar vermiştir.

Asliye Hukuk Mahkemesi hak talebinde bulunulan diğer taşınmazların ihtilaf konusu parsele karşılık gelmediğini ve kazandırıcı zamanaşımı koşullarının karşılanmadığını dikkate alarak talebin geri kalanını reddetmiştir.

7. Yargıtay, 20 Kasım 2007 tarihinde, Hazine tarafından yapılan temyiz başvurusunu reddetmiştir.

b) 25717/08 No.lu başvuru

8. 12 Mart 1996 tarihinde Gökçeada adasında yapılan kadastro çalışmasının sonucunda, 389 ada 668 parsel no.lu taşınmaz Hazine adına tapu siciline tescil edilmiştir.

9. Başvuran 10 Kasım 2005 tarihinde Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde dava açarak söz konusu parsel üzerindeki Hazine'ye ait tapu kaydının iptali ile bu parselin kendi adına kaydedilmesini talep etmiştir. Başvuran talebinde, kendisine göre söz konusu parsele karşılık gelen, kırk altı taşınmazın zilyetliğini büyükanne ve büyükbabasından edindiğini iddia etmiştir.

10. Asliye Hukuk Mahkemesi hâkimi yerinde keşif icra etmiş, tanıkları dinlemiş ve çok sayıda bilirkişi raporu aldırmıştır.

11. Asliye Hukuk Mahkemesi 26 Aralık 2006 tarihinde, kısmen başvuranın lehinde bir karar vermiştir.

Bilirkişi ve tanık ifadeleri de dahil olmak üzere toplanan tüm deliller ışığında, Asliye Hukuk Mahkemesi 3402 sayılı kanunun 14. maddesinde öngörülen kazandırıcı zamanaşımı koşullarının, 668 sayılı parselin 2.000 m²'lik kısmı için karşılandığı sonucuna varmış ve ardından taşınmazın bu kısmının tapu sicilinde başvuranın adına kaydedilmesine karar vermiştir.

Asliye Hukuk Mahkemesi hak talebinde bulunulan diğer taşınmazların ihtilaf konusu parsele karşılık gelmediğini dikkate alarak talebin geri kalanını reddetmiştir.

12. Yargıtay, 16 Temmuz 2007 ve 25 Ekim 2007 tarihli iki kararla önce Hazine tarafından temyiz talebini, daha sonra da verilen karara karşı yapılan karar düzeltme talebini reddetmiştir.

13. Söz konusu karar, 15 Kasım 2007 tarihinde başvuranın avukatına bildirilmiştir.

B. İLGİLİ İÇ HUKUK KURALLARI

14. 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 14. maddesi “tapuda kayıtlı olmayan (...) mal, çekişmesiz ve aralıksız en az yirmi yıldan beri malik sıfatıyla zilyetliğini belgelerle veya bilirkişi veyahut tanık beyanlarıyla ispat eden zilyedi adına tespit edildiğini” öngörmektedir (...).”

ŞİKÂyetLER

15. İki başvuruda da Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesini öne süren başvuran, maliki olduğunu iddia ettiği taşınmazları kendi adına tescil ettiremediğini iddia etmektedir.

Başvuran ayrıca, Yargıtay tarafından verilen Asliye Hukuk Mahkemesi kararlarının onanmasına ilişkin kararların gerekçesiz olmasından şikâyet etmektedir. Başvuran, bu bağlamda Sözleşme'nin 6. maddesinin 1. fıkrasını ileri sürmektedir.

16. Başvuran son olarak 25717/08 no.lu başvuru kapsamında, Sözleşme'nin 6, 13 ve 14. maddelerine ve Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokolünün 1. maddesine dayanarak, Asliye Hukuk Mahkemesi nezdindeki yargılamalar, Gökçeada adasında kadastro çalışması ve Yunan vatandaşlara karşı ayrımcı muamele yapıldığı iddiasına ilişkin bir takım şikâyette bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

17. Mahkeme, başvurulardaki benzerliği göz önünde bulundurarak, başvuruları tek bir kararda birlikte incelemenin uygun olduğu kanaatine varmaktadır.

18. Başvuran, Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. Maddesi ile Sözleşme'nin 6., 13 ve 14. maddelerinin ihlal edildiğini iddia etmektedir.

19. Mahkeme, Yargıtayın kararlarının gerekçesiz olduğu iddiasına ilişkin olarak, başvuranın Asliye Hukuk Mahkemesi kararlarını temyiz etmediğini kaydetmiştir (bk. yukarıdaki 7 ve 12. paragraflar). Bu nedenle, Yargıtay yalnızca Hazine tarafından yapılan temyiz taleplerini inceleme imkânı bulabilmiş ve bu talepleri de reddetmiştir.

20. Sonuç olarak, bu şikâyet, açıkça dayanaktan yoksundur ve Sözleşme'nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

21. Mahkeme, şikâyetlerin geri kalanıyla ilgili olarak yerleşik içtihatlarında belirlenen iç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin genel ilkeleri hatırlatmaktadır (bk. diğerleri arasında, *Gherghina / Romanya* [BD] (k.k.), No. 42219/07, §§ 83-89, 9 Temmuz 2015).

22. Mahkeme ayrıca, Sözleşme'nin 35. maddesine uyarınca ilke olarak tüketilmesi gereken hukuk yolları arasında temyiz başvurusunun da bulunduğunu hatırlatmaktadır (bk., diğerleri arasında, *Bakbak / Türkiye* (k.k.), No. 39812/98, 25 Eylül 2001).

23. Mahkeme, somut davada başvuranın Asliye Hukuk Mahkemesi kararlarına karşı temyiz başvurusunda bulunmadığını yinelemektedir. Mahkeme ayrıca, söz konusu ihtilafta muhalif taraf olan Hazinesinin Asliye Hukuk Mahkemesi kararlarına karşı Yargıtaya temyiz başvurusunda bulunmasının, başvuranı Yargıtay nezdinde temyiz başvurusunda bulunmaktan muaf tutmadığını kaydetmiştir (*Dudu Çalkan / Türkiye*, No. 19660/92, § 35, 28 Mart 2002).

ÇALIKUŞU / TÜRKİYE KARARI

24. Mahkeme, başvuru bu hukuk yoluna başvurma yükümlülüğünden muaf tutabilecek herhangi bir istisnai durum tespit etmemiştir.

25. Mahkeme, bu koşullarda, şikayetlerin geri kalanının Sözleşme'nin 35. maddesinin 1 ve 4. fıkraları uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemiş olduğu gerekçesiyle kabul edilemez bulunmasına karar verilmesi gerektiği kanısındadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvuruların birleştirilmesine;

Başvuruların kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilerek, 12 Mart 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Robert Spano
Başkan